

Notitie ter informatie voor commissie / raad

Onderwerp:	Ontwikkelen gezondheidsbeleid 2023-2027		
Portefeuillehouder:	wethouder Maarten Everling	Openbaar:	Ja

Heesch, 22 november 2022

Kennisnemen van:

De richting en het proces om te komen tot het nieuwe gezondheidsbeleid.

We organiseren op 16 januari a.s. een raadsinformatiebijeenkomst met betrekking tot het sociaal domein in brede zin. Gezondheid is hier een onderdeel van. Tijdens deze bijeenkomst wordt daarom ook een richting gegeven voor het nieuwe gezondheidsbeleid en wordt u tevens om input gevraagd. Ook de Adviesraad Sociaal Domein is bij deze informatiebijeenkomst aanwezig.

Inleiding

Het huidige gezondheidsbeleid van de gemeente Bernheze loopt af. Vanuit de Wet op Publieke Gezondheid zijn gemeenten verplicht om een gezondheidsbeleid te formuleren.

Het herzien van het gezondheidsbeleid is nodig omdat:

- In het bestuursakkoord scherpe keuzes zijn gemaakt met betrekking tot positieve gezondheid;
- De invoering van de Omgevingswet vraagt nadrukkelijk aandacht voor gezondheid in de fysieke leefomgeving.

Samenvatting/toelichting

Positieve gezondheid wordt het uitgangspunt van het nieuwe gezondheidsbeleid

Het concept 'positieve gezondheid' van Machteld Huber richt zich niet alleen op lichamelijke gezondheid. Het is een brede kijk op gezondheid, uitgewerkt in zes dimensies. Met deze brede benadering ligt het accent niet op ziekte, maar op mensen zelf, hun veerkracht en op wat hun leven betekenisvol maakt.

De zes dimensies die terugkomen in het 'spinnenweb' van positieve gezondheid zijn als volgt: lichaamsfuncties, mentaal welbevinden, zingeving, kwaliteit van leven, meedoen en het dagelijks functioneren. Positieve gezondheid wordt dus gehanteerd als uitgangspunt voor het gezondheidsbeleid.

De reikwijdte van 'positieve gezondheid' is breder dan de gezondheidstaken die we als gemeente hebben vanuit de Wet op Publieke Gezondheid. De dimensies van het concept 'positieve gezondheid' raken namelijk ook andere wettelijke taken zoals de Jeugdwet en de omgevingswet. Het is daarom belangrijk om integraal aan de slag te gaan met een brede visie op gezondheid.

We nemen de aandachtspunten van de afgelopen periode mee

De zes thema's die momenteel in het gezondheidsbeleid staan, zijn: meedoen, mentale veerkracht, gezondheidsverschillen verkleinen, gezonde fysieke leefomgeving, gezonde leefstijl en zoönose. De thema's kennen grotendeels overlap met het concept 'positieve gezondheid'.

Belangrijkste aandachtspunten die we vanuit het huidige beleid willen meenemen zijn:

- *Mentale veerkracht staat onder druk door maatschappelijke ontwikkelingen.*
- *Aandacht voor de gezondheid van kwetsbare groepen (bijv. lager inkomen, vluchtelingen) blijft belangrijk.*
- *Inzetten op het verbeteren van de gezondheid in de fysieke omgeving.*

Als bijlage hebben we een korte evaluatie van het beleid van de afgelopen periode bijgevoegd.

We spelen in op lokale trends en ontwikkelingen

Uit onder anderen de Staat van Bernheze (2022) en data van de GGD Hart voor Brabant (zie bijlagen) blijkt dat er een aantal belangrijke trends en ontwikkelingen voor de gemeente Bernheze naar voren komen.

Context van de gemeente Bernheze:

- Bernheze is een sterk vergrijzende gemeente;
- De sociale cohesie in Bernheze is hoog;
- Klimaatverandering en hittestress nemen toe;
- Toenemende armoede;
- Landbouw is een belangrijke economische drager voor Bernheze;
- Hoeveelheid fijnstof in Bernheze is hoog.

Data onderzoeken GGD:

- De algehele ervaren gezondheid is goed;
- Inwoners zijn bezorgd over toename van zoönose en de concentratie fijnstof in de lucht;
- Alcohol is een probleem. Er is een hoge prevalentie bij zowel jeugd als volwassenen;
- Gezond gewicht en meer beweging zijn verbeterkansen (17% van de kinderen, 13% van de pubers en 47% van de volwassenen in Bernheze heeft geen gezond gewicht). Percentages overgewicht en obesitas zijn toegenomen t.o.v. 2016;
- Eenzaamheidsgevoelens zijn minder dan regionaal, maar bieden verbeterkansen. Veel mensen voelen zich meer eenzaam door Corona. Landelijk en lokaal zijn er meer signalen van eenzaamheid en depressie bij met name jongeren;
- De omgeving wordt ervaren als groen en nodigt uit tot bewegen.

Voor het nieuwe gezondheidsbeleid gaan we thematisch aan de slag om beter te evalueren en verbindingen te maken met andere beleidsterreinen

Dit doen we, omdat het stellen van doelen de mogelijkheid geeft om beleid te evalueren en bij te stellen. Bovendien is, zoals al eerder geschreven, de reikwijdte van positieve gezondheid erg breed. We proberen ook logische verbindingen te maken met andere beleidsterreinen, zoals armoede en het domein van de fysieke leefomgeving. Dit vraagt ook om een thematische aanpak.

Aan de hand van het landelijke gezondheidsbeleid, de data van de GGD, het Bestuursakkoord en De Staat van Bernheze, stellen we de volgende thema's voor het lokale gezondheidsbeleid voor:

1. Gezonde leefstijl bij jeugd en volwassenen

- a. Gezond gewicht
 - b. Roken terugdringen
 - c. Alcohol- en middelengebruik terugdringen
- 2. Eenzaamheid en psychische gezondheid
- 3. Gezonde fysieke en sociale leefomgeving
 - a. Thema's uit de Omgevingsvisie
 - i. Schone Lucht Akkoord (SLA)
 - b. Lokaal preventieakkoord
- 4. Gezond ouder worden

Proces

In 2023 gaan we het gezondheidsbeleid (tot 2030) en de omgevingsvisie (tot 2040) in nauwe samenhang ontwikkelen. Immers het eerste thema in de omgevingsvisie betreft de 'gezonde leefomgeving'. Datgene wat al voor de omgevingsvisie in 2021 en 2022 is opgehaald in enquêtes, dialoogsessies en inwonerssessies benutten we bij het opstellen van het gezondheidsbeleid.

Aan uw raad zullen we gedurende het proces deze samenhang zichtbaar maken.

Vervolg

Wij nodigen u uit om na te denken over wat gezondheid in Bernheze voor u betekent
Om input voor het nieuwe gezondheidsbeleid op te halen, vragen wij u na te denken over wat u belangrijk vindt om op in te zetten. Mist u thema's?

Tijdens de bijeenkomst op maandag 16 januari a.s., nemen wij u mee in het proces om te komen tot het nieuwe gezondheidsbeleid. We staan stil bij de voorgestelde thema's en halen bij u aanvullende input op voor het nog te vormen gezondheidsbeleid. We nemen de opbrengsten daarvan mee in een startnotitie die we aan u voorleggen.

Bijlage(n)	De bijlage(n) zijn digitaal beschikbaar.
	• De staat van Bernheze (2022)
	• Resultaten GGD monitors (2020) • Bestuursakkoord 2022-2026 • Gezondheidsbeleid 2018-2022 • Evaluatie gezondheidsbeleid 2018-2022 • Landelijk gezondheidsbeleid